

Pracovní lékařství

Machartová V.

Klinika pracovního lékařství LF UK a FN v Plzni
Projekt Pracovní lékařství pro lékaře všech odborností
Registrační číslo projektu CZ.01.07/3.2.02/01.0026

12.5. 2012

Šafránkův pavilon, Plzeň

Pracovní lékařství

- posuzuje zdravotní způsobilost k práci a vhodnost pracovního zařazení
- zkoumá a hodnotí pracovní vlivy, které působí na zdravotní stav pracovníků, hodnotí zdravotní rizika při práci a navrhuje opatření k jejich minimalizaci
- sleduje zdravotní stav, diagnostikuje nemoci související s prací a podílí se na jejich léčbě a prevenci
- posuzuje, uznává, hlásí, eviduje a dispenzarizuje nemoci z povolání a ohrožení nemocemi z povolání a podílí se na jejich léčbě a prevenci, rozhoduje o ukončení nemocí z povolání, popřípadě ohrožení nemocí z povolání

Olovo

Hippocrates

6. kniha epidemií

Symptomy otravy olovem

- Itálie r. 1700
- Ramazzini
- Malíři, keramici

- Francie r. 1839
- Tranquerel de Planches
- Nemocnice Charité Paříž
- 32 profesí
- „kolika malířů“
- „kolika hrnčírů“

r. 1556 -*De re metallica* symptomy karcinomu plic

- Jáchymov

- Georgius Agricola

Nádorová onemocnění

1556 G. Agricola - postižení plic u horníků (Jáchymov, Schneeberg)

1775 sir P. Pott - Ca kůže scrota u kominíků

1820 Ca kůže (arzen)

1875 Ca kůže (dehet)

1895 Ca močového měchýře při výrobě anilínových barev

1895 Haertig & Hess - Ca plic u horníků (Jáchymov, Schneeberg)

1906 Ca kůže (mazací oleje)

1922 Ca moč.měchýř (benzidin/2-naftylamin)

1927 Ca nosních dutin (nikl)

1928 Akutní leukémie (benzen)

1963 Ca nosních dutin (dřevařský průmysl)

1960-1970 Mezoteliom pleury, peritonea (azbest)

1974 angiosarkom jater v Louisville USA (vinylchlorid)

19. Století

- Rozvoj průmyslu
- Rozvoj systému pojištění
- Rozvoj bezpečnosti práce
- Rozvoj systému zdravotní péče o pracující
- Rozvoj oboru pracovní lékařství a nemoci z povolání

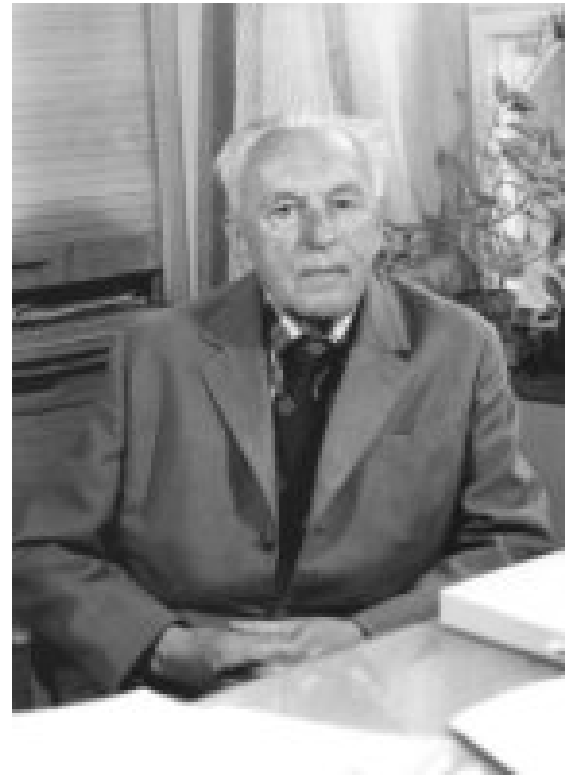
20. století

- I. a II. světová válka
- rozvoj chemie
- rozvoj nových technologií

**Prof. MUDr. Jaroslav Teisinger, DrSc.
(1902-1985)**

- Zakladatel pracovního lékařství
- 1932 – 1. poradna pro nemoci z povolání
- 1947 – Klinika nemocí z povolání
- 1952 – Ústav hygieny práce a nemocí z povolání
- 1961 – Toxikologické informační středisko

Pracovnílékařská péče (dříve závodní preventivní péče) vychází z těchto zákonů

- Činnosti pro zaměstnavatele a pracovníky spočívají v poskytování pracovně lékařských služeb, jejichž rozsah je dán zejména mezinárodní úmluvou ILO č. 161 (Vyhláška MZV č. 145/1988 Sb.), jež byla Českou republikou ratifikována.
- Zákoníkem práce v platném znění
- Zákonem o ochraně veřejného zdraví v platném znění
- Článek 5 této úmluvy definuje přiměřené a vhodné pracovně lékařské služby pro zaměstnavatele v 11 bodech:

Článek 5, ILO úmluvy č. 161

- Stanovit a vyhodnocovat nebezpečí, která ohrožují zdraví na pracovištích
- Dohlížet na činitele v pracovním prostředí a pracovní zvyklosti, které mohou ovlivňovat zdraví pracovníků, včetně hygienických zařízení, závodních jídelen a ubytoven, pokud tato zařízení obstarává zaměstnavatel
- Poskytovat poradenství o plánování a organizování práce, včetně uspořádání pracovišť, o výběru, údržbě a stavu strojů a jiného zařízení a o látkách, jichž se užívá při práci
- Účastnit se na vypracování programů zlepšování pracovní činnosti a vyhodnocování nových zařízení ze zdravotního hlediska
- Poskytovat poradenství o zdraví, bezpečnosti a hygieně při práci a ergonomii a individuálních a hromadných ochranných prostředcích
- Dohlížet na zdraví pracovníků v souvislosti s prací
- Podporovat přizpůsobování práce pracovníkům
- Účastnit se na opatřeních pracovní rehabilitace
- Spolupracovat při poskytování informací, výcviku a výchovy v oblasti zdraví a hygieny při práci a ergonomie
- Organizovat první pomoc a ošetření v případě nutnosti
- Účast na rozborech pracovní úrazovosti a nemocí z povolání

Předpisy platné od 1.4.2012

- Zákon 372/2012 Sb. o zdravotních službách
- Zákon 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách
 - Díl 2, § 53-§60 Pracovnílékařské služby
 - Díl 3, §61-§68 Nemoci z povolání

Pracovnílékařské služby

- Díl 2, § 53-§60 Pracovnílékařské služby
- § 58 úhrada pracovnílékařských služeb

- §98 – pracovnílékařské služby lze poskytovat podle dosavadních právních předpisů nejdéle po dobu 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákon (tj. do 1.4.2013) –ale jsou placené

- Prováděcí vyhláška – dosud není
- K dispozici na stránkách MZ ČR Směrnice o posuzování zdravotní způsobilosti k práci č.49/1967

Pracovnělékařské služby

- **Vyhláška, kterou se stanoví organizace, obsah a rozsah pracovně lékařských služeb a postup při posuzování zdravotní způsobilosti k vzdělávání a jeho průběhu a posuzování zdravotní způsobilosti k práci nebo službě (vyhláška o pracovnělékařských službách)**
- Probíhá vyhodnocování připomínek vzešlých z meziresortního připomínkového řízení
- www.mzcr.cz/legislativa

Nemoci z povolání

- Díl 3, §61-§68 Nemoci z povolání
- §99 MZČR vydá výzvu pro podání žádosti o vydání povolení do 3 měsíců od platnosti zákona (do 1.7.2012)
- Zatím platí Střediska nemocí z povolání dle vyhlášky 342/1997 Sb v platném znění
- KPL LF UK a FN Plzeň je střediskem pro Plzeňský a Karlovarský kraj

Další právní předpisy platné od 1.4.2012

- Vyhláška 39/2012 Sb. o dispenzární péči
- Vyhláška 70/2012 Sb. o preventivních prohlídkách
- NV 93/2012 Sb., kterým se mění NV 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění NV 68/2010Sb.
- Vyhláška 98/2012 Sb. o zdravotnické dokumentaci
- Vyhláška 99/2012 Sb. o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb
- Vyhláška 104/2012 Sb. o postupu při uznávání nemocí z povolání
- Zákon 115/2012 Sb. kterým se mění zákon 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví
- Vyhláška 116/2012 Sb. o předávání údajů do Národního zdravotnického informačního systému

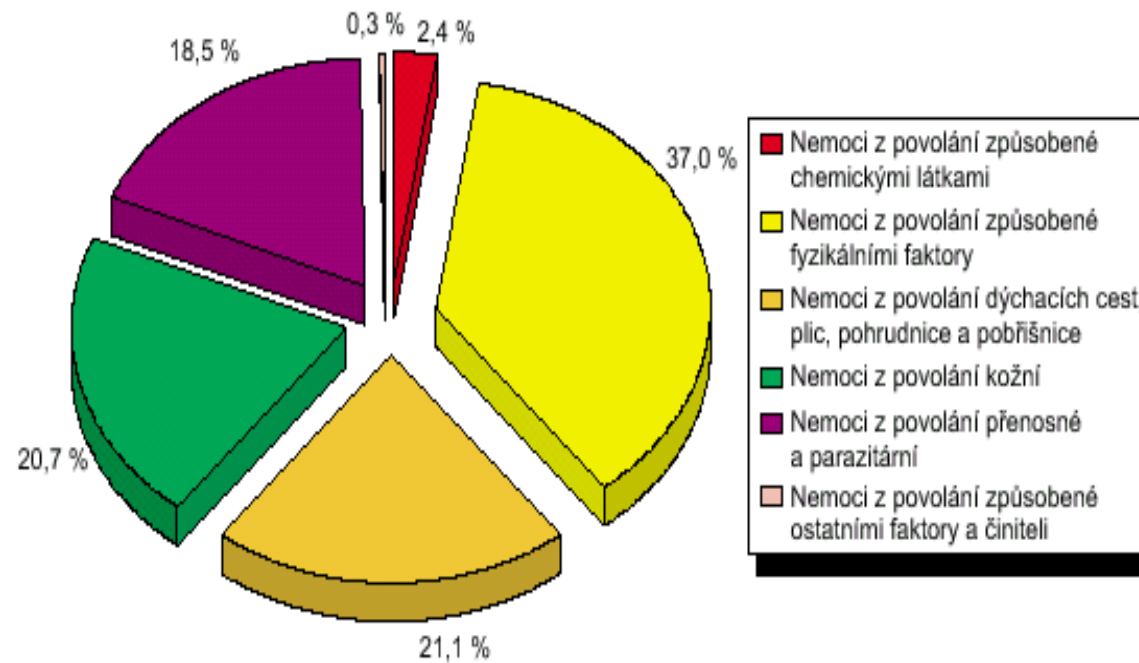
Seznam nemocí z povolání

- Od 1.7.2011
- NV 114/2011 Sb., kterou se stanoví Seznam nemocí z povolání
- stále platí textová část NV 290/1995 Sb.

- rozdělen na 6 kapitol:
- nzp způsobené chemickými látkami
- nzp způsobené fyzikálními faktory
- nzp týkající se dýchacích cest, pohrudnice a pobřišnice
- nzp kožní
- nzp přenosné a parazitární
- nzp způsobené ostatními faktory a činiteli

Nemoci z povolání

- Nejčastější kapitola II. fyzikální faktory – vibrace, přetěžování
- Nejčastější dg. dle MKN – G 56.0
syndrom karpálního tunelu

Rizikové faktory na pracovišti

- Hluk
- Fyzická zátěž
- Prach
- Vibrace

Děkuji za pozornost!

